

Tidlig innsats i utdanningspolitikken

– motiver, mål og motsetninger

Temanotat 2/2018

Temanotatet kan finnes her:

<https://cutt.ly/AexiV2a>

Tidlig innsats på barnas premisser

Det er på høy tid at flere tar tidlig innsats på alvor. Det fortjener barna våre.

Tidlig innsats er viktigst

Det er for mange elever som går gjennom skoleløpet uten å få den hjelpen de trenger.

DEBATT

JAN TORE
SANNER (H),
kunnskaps- og
integreringsminister

Tidlig innsats starter i barnehagen

Tidlig innsats må virke fra den dagen 1-2 åringen går inn barnehageporten for første gang innsenderne. Roth og Stokkelien, Høyre

Tidlig innsats – tidlig nok?

Mer og bedre tidlig innsats i skolen

Tidlig innsats er Regjeringens viktigste satsing i skolen, og vi har tatt viktige grep for å sikre at elever som strever, får hjelp så raskt som mulig. Vi har innført

DETTE ER TIDLIG INNSATS I PRAKSIS

Altfor mange barn snakker for dårlig norsk til å følge undervisningen. Det er kanskje Oslo-skolens største utfordring.

Meninger Med egne ord

Bedre tidlig innsats

Nye regler gir skolebarn tettere oppfølging og tidligere hjelp.

Erna Solberg

Publisert: 03.08.2018 – 20:50

Erna Solberg, statsminister (H)

Dagens næringsliv

SKOLE: Alle snakker om tidlig innsats.

Hva slags tidlig innsats?

**INGA MARTE
THORKILDSEN**

Byråd for oppvekst og kunnskap i
Oslo kommune

Tidlig innsats er «et prinsipp de fleste gir sin tilslutning til, men som de færreste av oss egentlig vet hva innebærer. [...] Likevel omtales tidlig innsats ofte som et universalmiddel som skal bøte på alt som er galt i norsk skole og barnehage»

(Vik, 2018)

Tidlig innsats – hva er det *egentlig*?

1. Utgangspunktet for tidlig innsats – St.meld. 16 (2006)
2. Tidlig innsats og barnehagen som utdanning og forebyggingsarena
3. Kritiske perspektiver på tidlig innsats
 - Innsnevring av normalitetsbegrepet
 - Motsetningen mellom tidlig innsats og inkludering
 - Den utdanningspolitiske tidlig innsats-satsingens misvisende grunnlag
 - Når er tidlig innsats, tidlig nok? (Tapt tro på «normal utvikling»?)

Stortingsmelding 16 ... og ingen sto igjen ...

Målet: Et kunnskapssamfunn for alle

«Over 400 000 voksne i Norge har svake leseferdigheter eller så dårlig tallforståelse at de kan ha problemer med å fungere i dagens arbeids- og samfunnsliv»

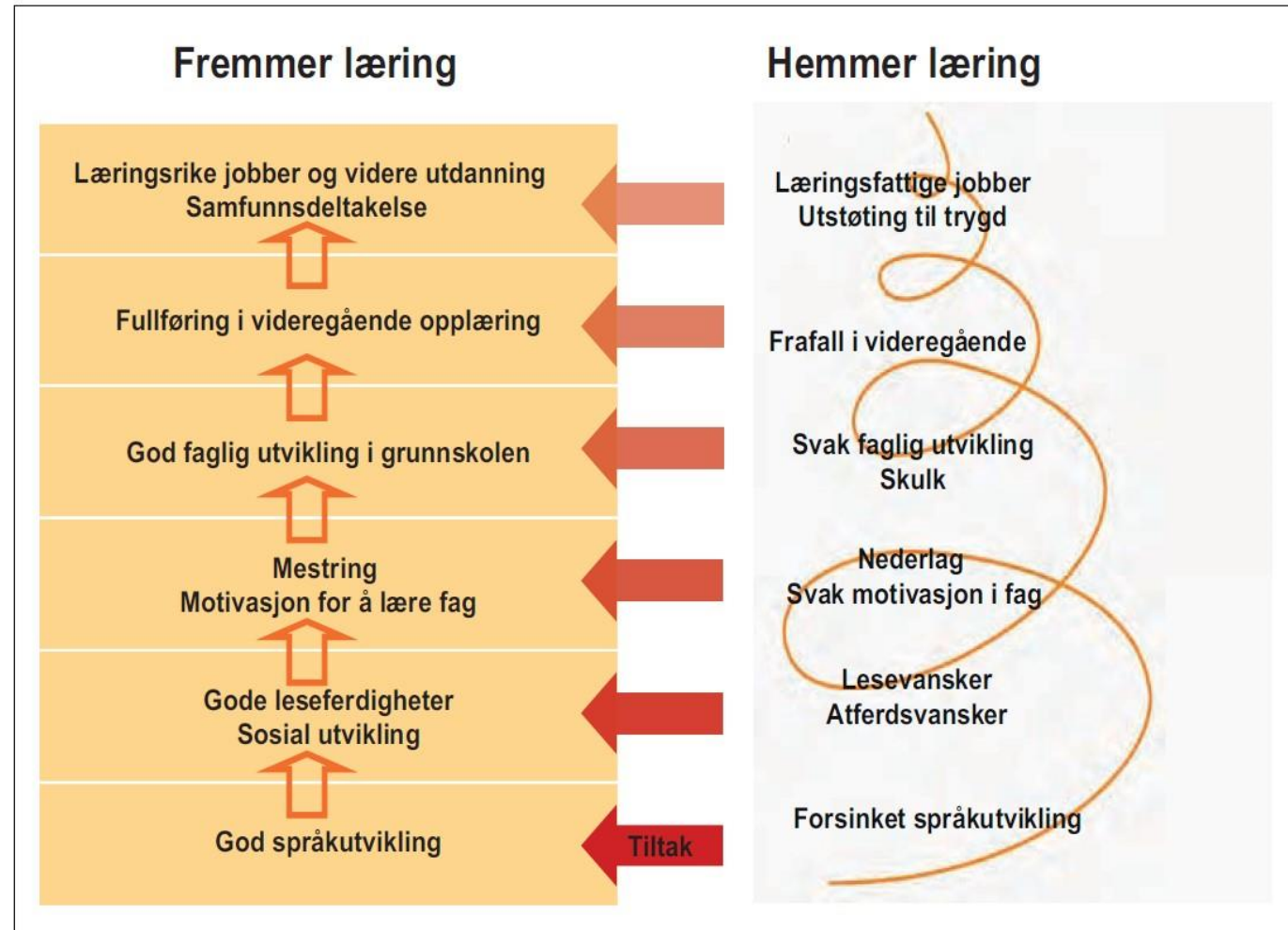
(St.meld.16 ... og ingen sto igjen)

Systemfeilen: «Vente og se»

«Det har vært en tendens i norsk skole til å «vente og se» i stedet for å intervenere tidlig i elevenes utvikling og læring»

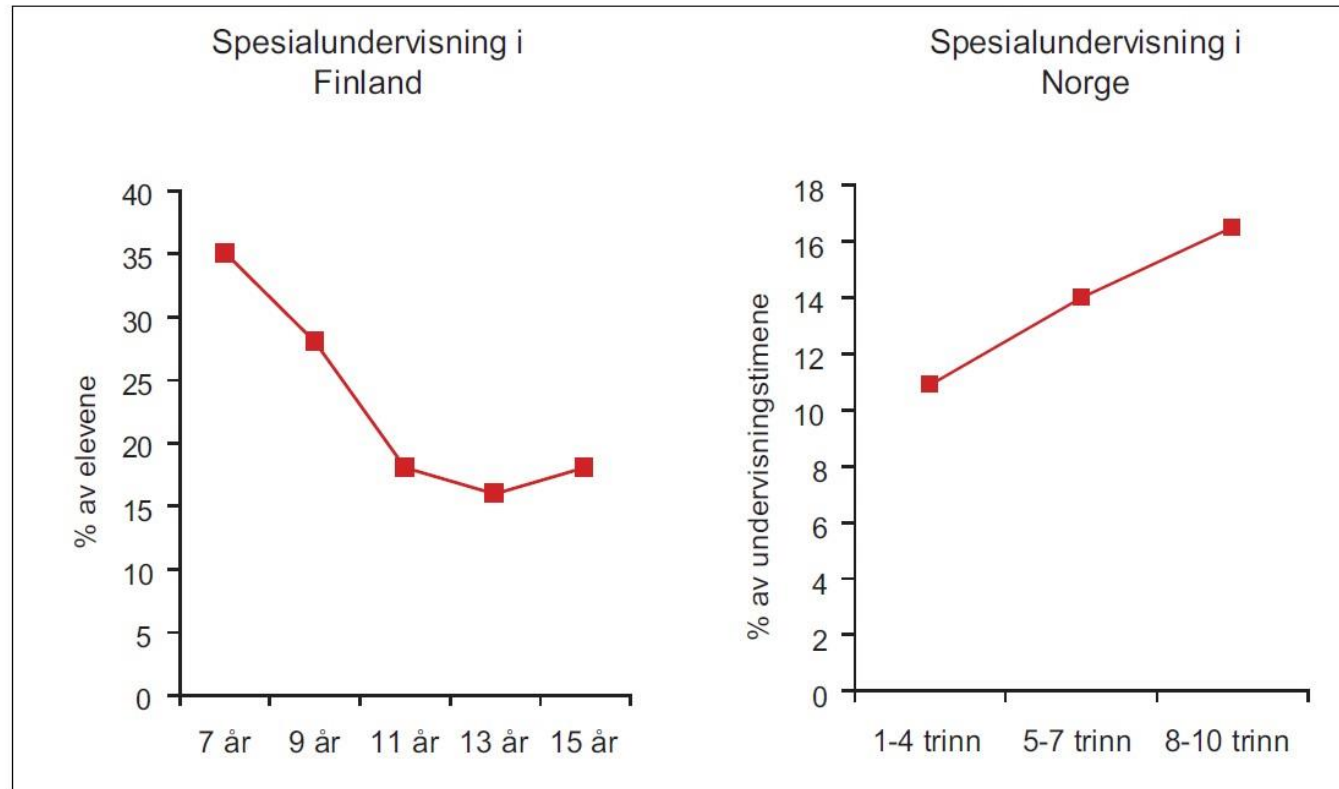
(St.meld.16 ... og ingen sto igjen)

Tidlig innsats-logikken:

Figur 1.2 Faktorer som fremmer og hemmer læring

Tidlig innsats-logikken:

Figur 3.1 Utvikling i bruk av spesialundervisning etter alder på eleven.
Prosent av elevene og timer per elev

Figuren for Finland viser andel av elevene som mottar spesialundervisning på ulike alderstrinn. Figuren for Norge viser prosent av de totale undervisningstimene som brukes på spesialundervisning på de ulike trinnene. I denne sammenhengen er det imidlertid formen på kurvene som er det interessante.

Kilde: OECD 2005b, Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Løsningen: Tidlig innsats som styrende begrep

*«Norsk utdanning har alt for lenge vært preget av en **vente og se holdning**. Men troen på at problemene løser seg etter hvert, stemmer ikke med det vi nå har av forskning og kunnskap om opplæringen. Derfor skal **tidlig innsats** være **styrende** for politikken»*

(Øystein Djupedal, St.meld. 16 ... og ingen sto igjen, 2006)

Tidlig innsats-«definisjonen»

*«Tidlig innsats må forstås både som **innsats på et tidlig tidspunkt** i barns liv, og tidlig inngripen **når problemer oppstår eller avdekkes** i førskolealder, i løpet av grunnopplæringen eller i voksen alder»*

(St.meld.16 ... og ingen sto igjen)

*Med andre ord må utdanningen utformes slik at alle «**møtes med høye læringsforventninger og inkluderes i gode læringsprosesser tidlig i livet, og de må følges opp raskest mulig hvis problemer avdekkes**»*

(St.meld.16 ... og ingen sto igjen)

Bli du lønnsom lille venn?

Tidlig innsats som samfunnsøkonomi

*«Kommer man skjevt ut ferdighetsmessig som liten, øker det sannsynligheten for å bli hengende etter i ungdomsårene, bli mindre produktiv i arbeidslivet og sannsynligheten for å bli en **økonomisk belastning for samfunnet** øker»*

(Pressemelding. Førskoletiltak er lønnsomt, 08.09.2006)

Tidlig innsats som samfunnsøkonomi

*«God språkutvikling i tiden før skolestart er av stor betydning for senere læring. Det reduserer behovet for spesialundervisning i skolen og har betydning for utvikling av barnas sosiale kompetanse. Forskning viser at det er **samfunnsøkonomisk lønnsomt** å investere i ferdighetsstimulerende tiltak før skolealder. For hver krone fellesskapet bruker på slike tiltak, får samfunnet mellom 1,4 og 4,5 kroner tilbake, noe som gir en avkastning på mellom 40 og 350 prosent»*

(St.meld. 16 ... og ingen sto igjen, 2006)

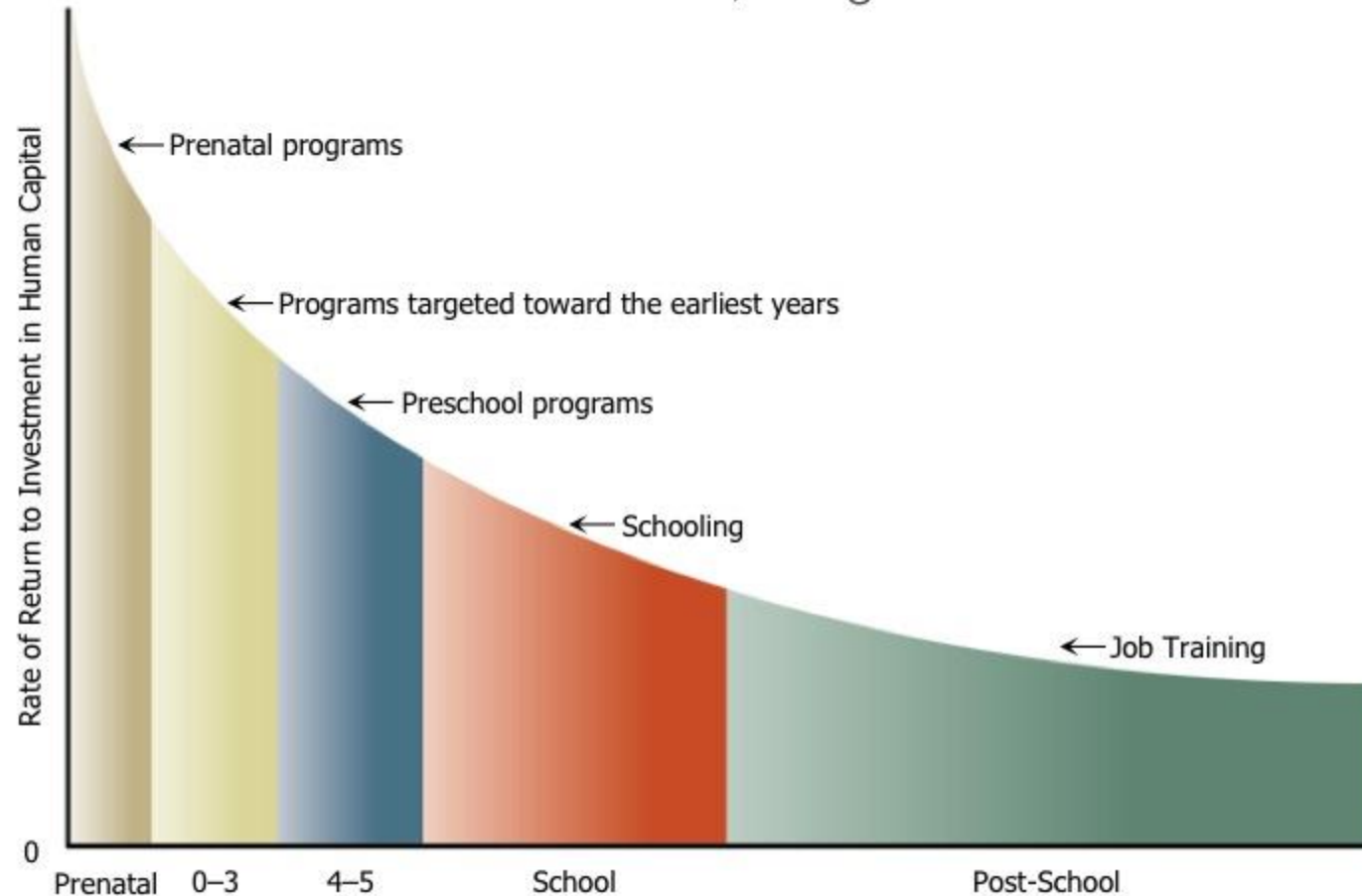
Tidlig innsats som samfunnsøkonomi

*«Effekten av utdanning på lang sikt, inkludert barnehage, er entydig positiv i forskningen og viser at barnehager med høy kvalitet bidrar til at flere fullfører videregående skole, tar høyere utdanning og kommer i arbeid, i tillegg at færre mottar trygd fra det offentlige. Forskningen viser også at offentlige **investeringer** i barnehage kan gi en **fremtidig gevinst** som er om lag ti ganger større enn kostnadene»*

(Meld. S. 19 Tid for lek og læring. Bedre innhold i barnehagen, 2016)

EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IS A **SMART INVESTMENT**

The earlier the investment, the greater the return

Source: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

Barnehagen som tidlig innsats *i seg selv*

«Barnehagepolitikken er et av de viktigste felt i Soria Moria-erklæringen som skal gjennomføres først, og dette er en sentral del av vår nasjons framtid»

(Djupedal fra Stortingets talerstol, 2005)

Barnehagen som universelt utdanningstilbud

- Full utbygging, rett til plass, makspris, gratis kjernetid

Tidlig innsats = avgjørende for å «sette» barnehagen som utdanning

Tidlig innsats i barnehage

Språkstimulering:

Avdekke forsinkelser → språkkartlegging → språknorm → obligatorisk norsktest

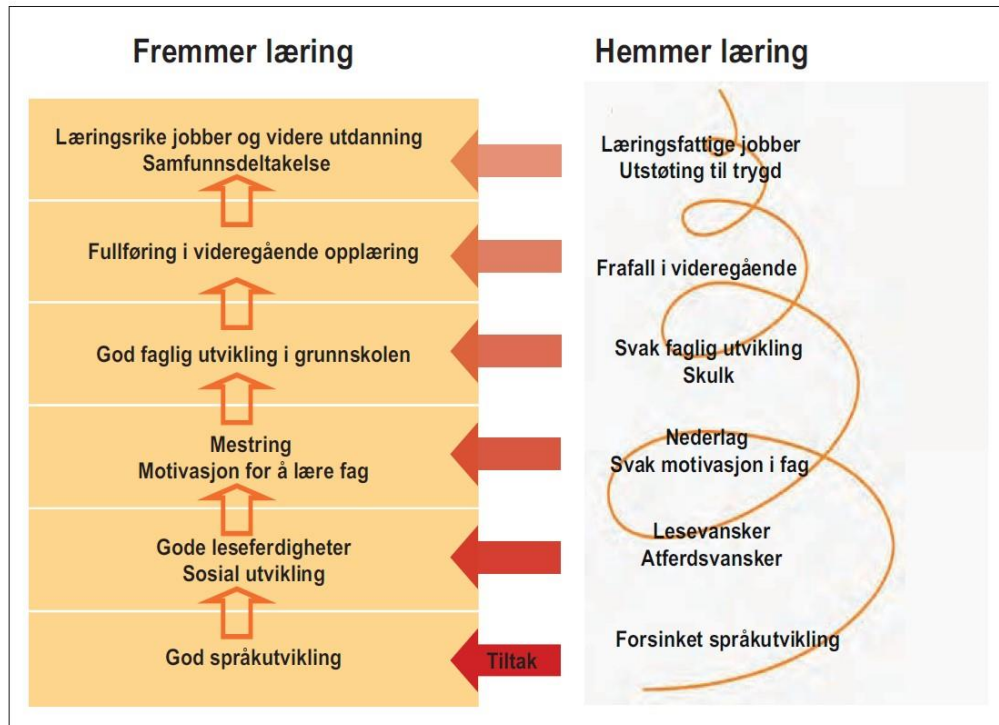
Skoleorientering:

Tidlig læring → læringsmål og formelle læringsaktiviteter →
mål for basiskompetanse → språknorm ...

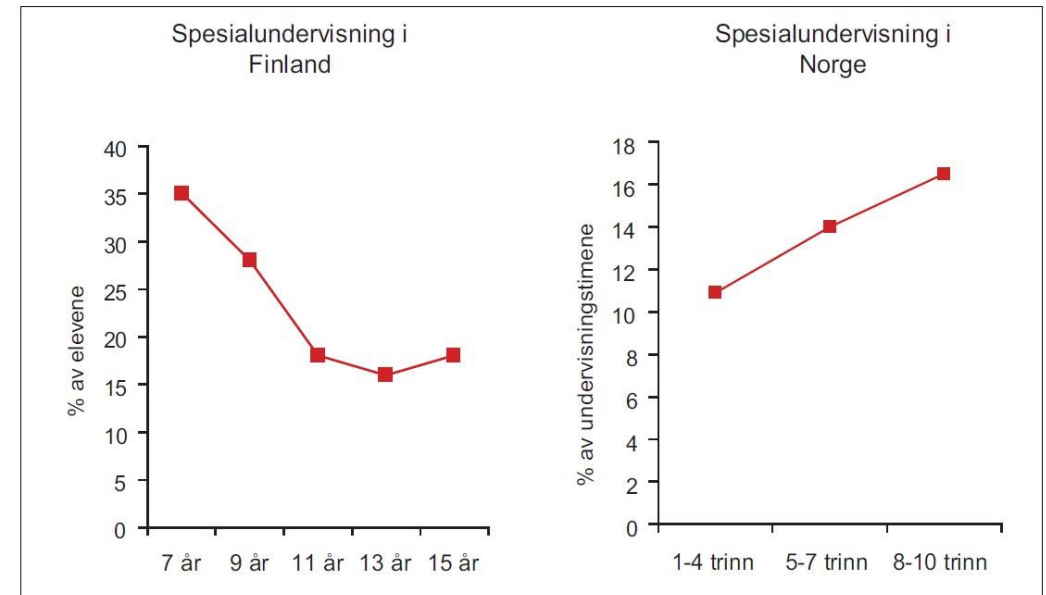
Møter motstand, men virker likevel styrende:

Ikke vedtatt politisk, men får betydning gjennom forskningen ...

Barnehagen som forebyggingsarena

Figur 1.2 Faktorer som fremmer og hemmer læring

Figur 3.1 Utvikling i bruk av spesialundervisning etter alder på eleven.
Prosent av elevene og timer per elev

Figuren for Finland viser andel av elevene som mottar spesialundervisning på ulike alderstrinn. Figuren for Norge viser prosent av de totale undervisningstimer som brukes på spesialundervisning på de ulike trinnene. I denne sammenhengen er det imidlertid formen på kurvene som er det interessante.

Kilde: OECD 2005b, Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Et kritisk perspektiv på forebygging

Forebygging:

- Komme uheldig utvikling i forkjøpet
- Tiltak før problemene oppstår
- Oppdage barn som er i risiko for en uheldig utvikling

«... tidlig inngripen ***når problemer oppstår eller avdekkes*** ...» (St.meld. 16, 2006)

Tidlig innsats blir for sen innsats ...

Problemorientert forutinntatthet ...

... når vansker ikke lenger knyttes til *«oppdagelsen av et problem, men til potensialet for at et problem kan dukke opp – basert på sosiale kjennetegn»* (Sarromaa Hausstätter, 2009)

«Pedagogikken blir på denne måten deterministisk» → etiske, politiske og pedagogiske implikasjoner (Sarromaa Hausstätter, 2009)

«barnet blir møtt, sett og forstått som et potensielt problem» (Vik, 2018)

«barn med enda større forbedringspotensial enn gjennomsnittsbarnet»
(Finansdepartementet, 2009)

En fare for normalitetsinnsnevring

«Det har skjedd en innsnevring i hva som anses som normalt, og en endring i hva som forventes av barn i tidlig alder»

*«vesentlig endring i hva det vil si å forstå **barn som kompetente**; det går **fra** å være et **anerkjennende grunnsyn til å bli vurderingskriterier**»*

«barns særskilte behov er ikke iboende egenskaper (eller mangler) hos et individ som oppdages, men særskilte behov konstrueres i møte med standarder, forventinger og vurderinger av hva som anses som normalt og ikke»

(Franck, 2017)

En fare for normalitetsinnsnevring

«Et vidt normalitetsbegrep er problematisk fordi dette fører til at grensen for hva vi forstår som et problem, og som man behøver for å intervenere i forhold til, blir utydelig og uklart [...] problemet defineres som noe normalt og muligheten for hjelp uteblir. Satsingen på tidlig intervensjon krever derfor at man heller opererer med en snever normalitetsforståelse og i tillegg klare kriterier for når normaliteten brytes»

(Sarromaa Hausstätter, 2009)

Obligatoriske kartleggingsprøver de første skoleårene:

Bekymringsgrense → **tidlig innsats som normalitetsinnsnevrende evighetsmaskin**

20 prosent er forutbestemt å være i behov av særskilte tiltak for å lykkes som voksne.

Tidlig innsats som motsetning til inkludering?

Bestemmelser for hva, hvordan og når barn må kunne noe spesifikt, for å sikre mot potensielle negative utfall i fremtiden, innsnevrer rommet for forskjellighet «her og nå».

Målet om at alle gjennom tidlig innsats skal inkluderes i kunnskapssamfunnet, står dermed i fare for å bære med seg en ekskluderende driver i form av manglende toleranse for barn og unges ulike utgangspunkt og interesser.

Tidlig innsats som ekskludering av mangfold?

«Prinsippet om tidlig intervensjon står i fare for å forsterke ekskluderingen av mennesker som ikke faller innenfor normalen og som ikke forholder seg til de etablerte kravene som aktiviteten i skolen setter»

(Sarromaa Hausstätter, 2009)

«Barns aktive rolle i egen læring går fra å være en anerkjennende holdning rettet mot alle barn uavhengig av variasjonen og mangfoldet som finnes, til å bli en vurdering av enkeltbarns prestasjoner og målbare kompetanser»

(Franck, 2017)

Kan vektleggingen av tidlig innsats *«innebære et tilbakesteg for den inkluderende skolen»?*

(Sarromaa Hausstätter, 2009)

Tidlig innsats starter i barnehagen, og den viser seg å virke

KRONIKK: Vent-og-se-holdningen har forlatt barnehager og barneskoler i Stavanger, til det beste for barna. Andre kommuner i landet bør følge etter.

Stavanger Aftenblad, 16. november

Guttene henger etter allerede som to-åringer

At gutter gjør det dårligere på skolen enn jenter, bekymrer skolepolitikere. En stor studie viser at forskjellene begynner allerede i barnehagen.

Stavanger Aftenblad, 16. november

Ny forskning: – Kan se om en toåring blir flink på skolen

Lauritz Våga (11) synes han er passe god i matte. Da var han trolig også god med ball som toåring, ifølge ny forskning.

NRK, 14. november

Barnehagane i Stavanger:

Vil ha fleire tilsette fordi mange barn treng spesialhjelp

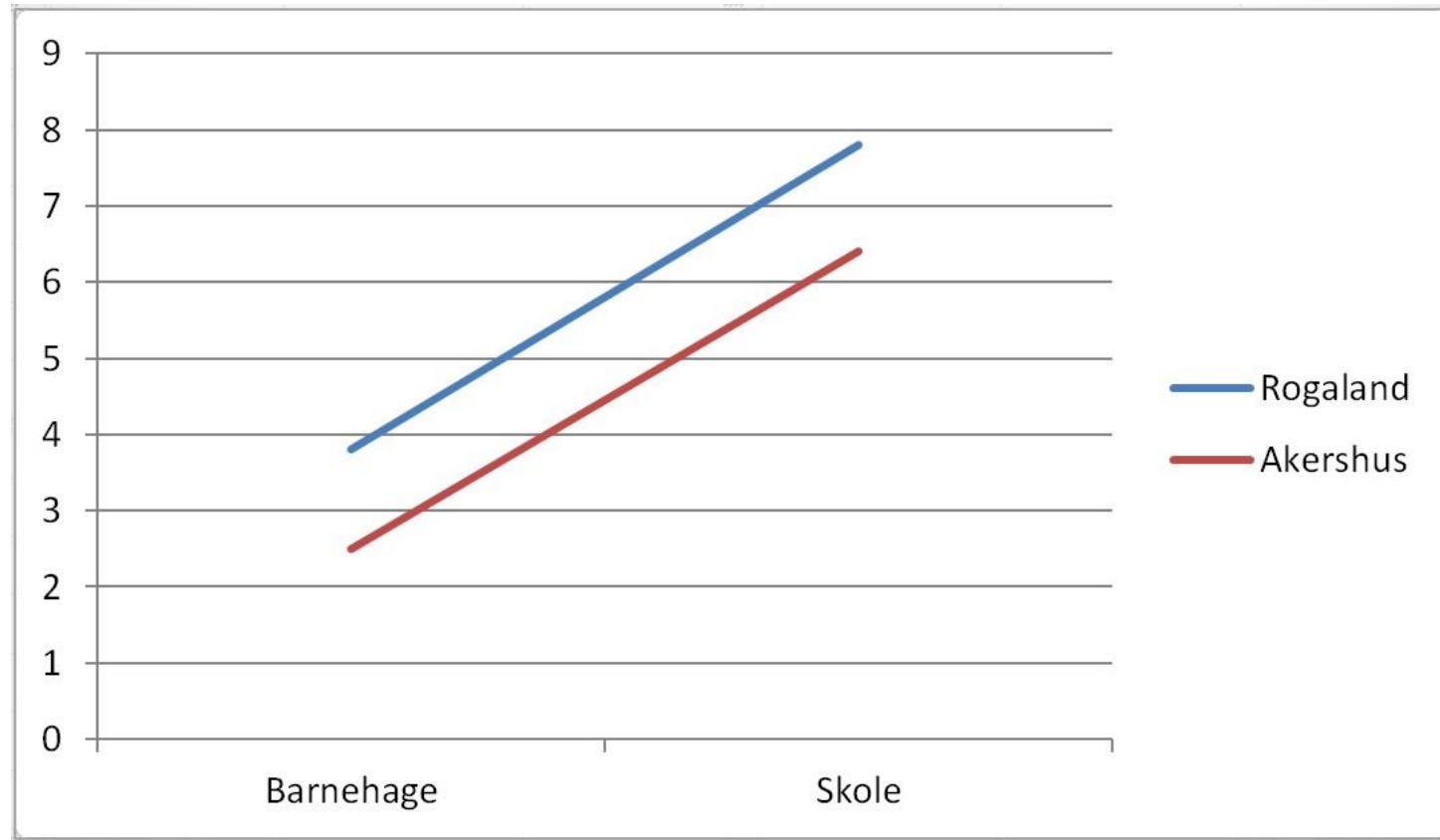
OPPVEKST: I Stavanger er det dobbelt så mange barnehagebarn med vedtak om spesialhjelp som elles i landet. Politikarar, foreldre og barnehagar vil ha fleire tilsette i barnehagane.

Barnehagesjef Monica Buvig Stenseth meiner det høge talet heng saman med at dei over tid har satsa på tidleg innsats.

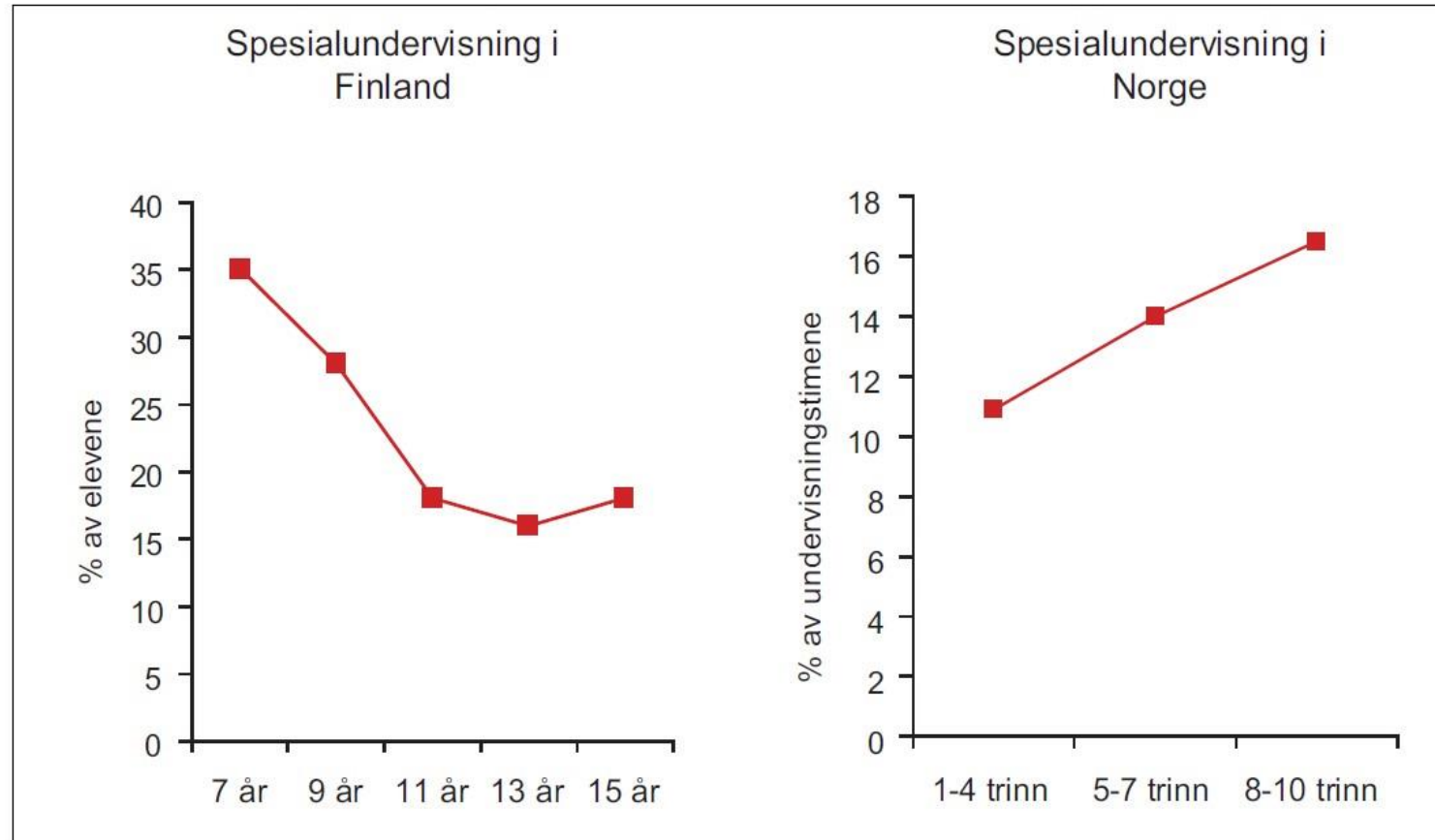
– Barnehagane jobbar godt og systematisk med å sjå borna sine behov. Det må vi framleis vere gode på, men framover må barnehagane i større grad tenke på korleis hjelpe borna innanfor det ordinære tilbodet og utan å vere avhengig av spesialpedagogisk hjelp.

– Dersom vi aukar pedagogtetheita, vil talet enkeltvedtak kunne gå ned. Leiarar i stavangerbarnehagen melder om utfordringar med låg grunnbemanning. Det gir grunn til å tru at manglande bemanning er sentralt her og at det vil kunne føre til auke i enkeltvedtak.

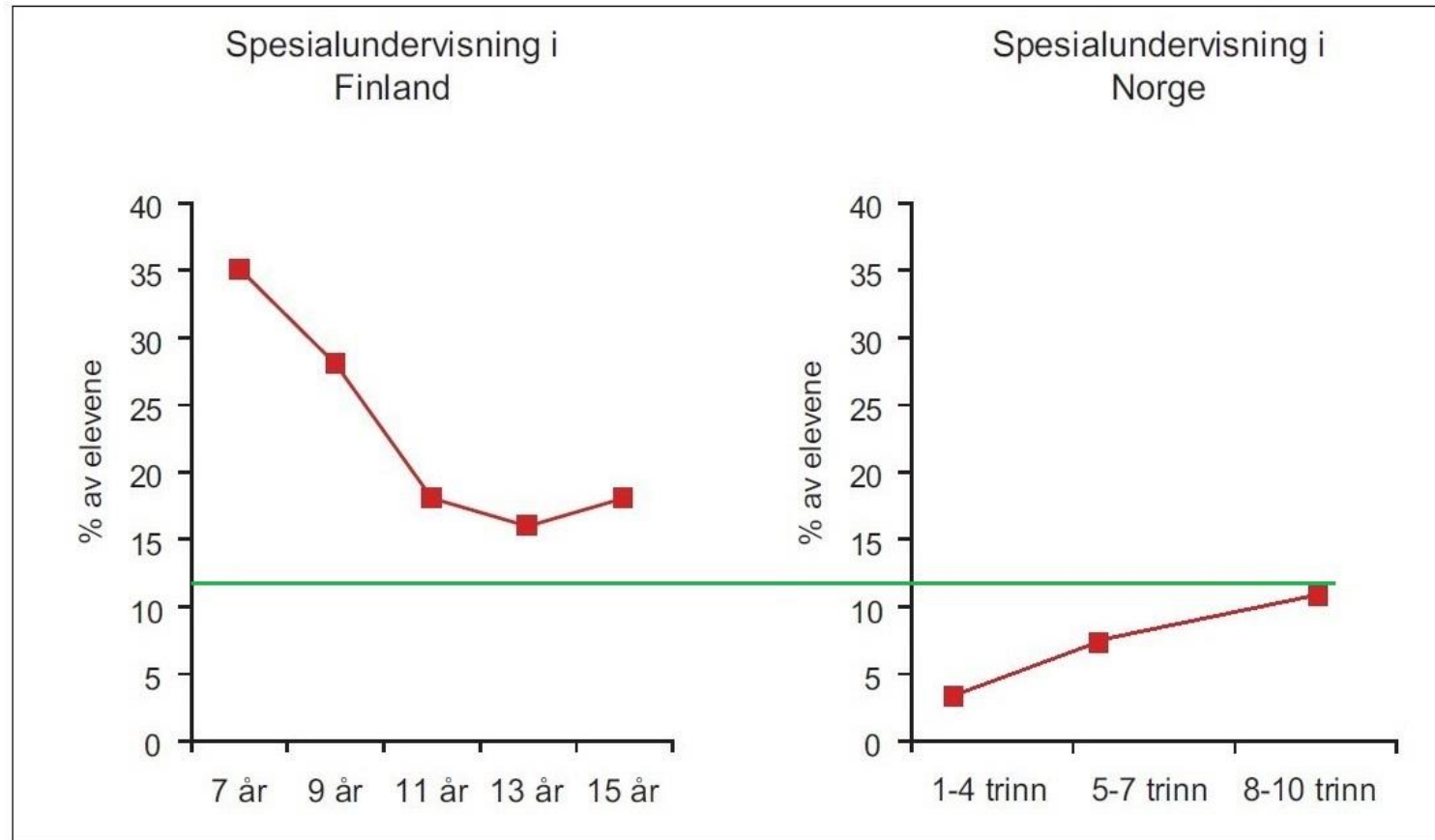
Det «normalitetsinnsnevrende» blikket ...

Spesialundervisningseksempellet

Spesialundervisningseksempellet

Tidlig innsats som mistillit til lærerprofesjonen?

«Vente og se»-sannheten som kronargument for å vektlegge tidlig innsats

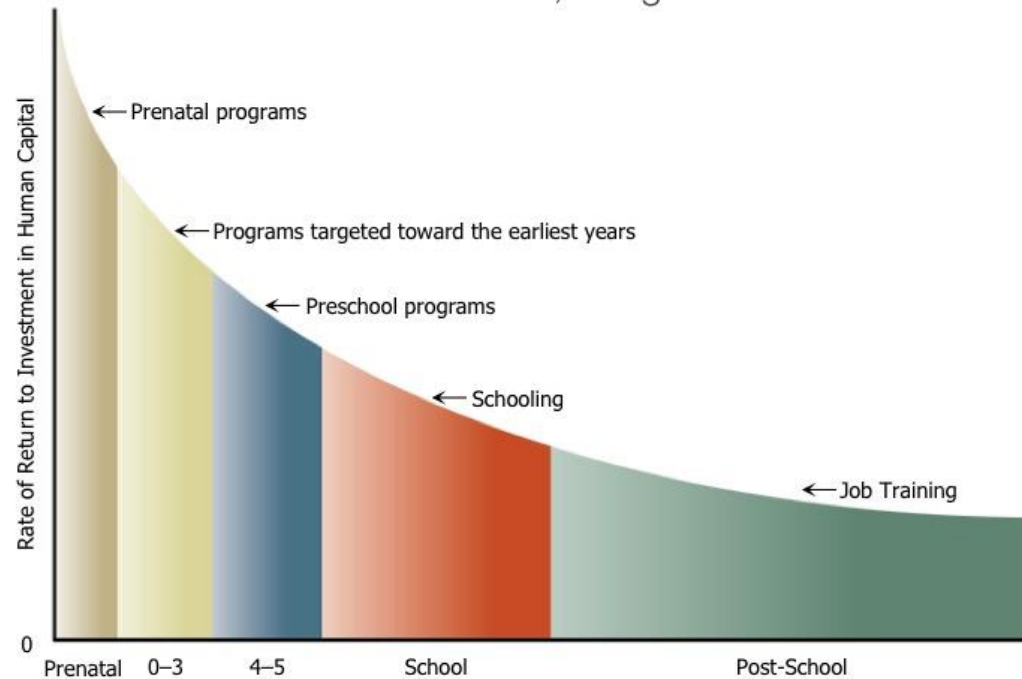
- Mer spesialisering er avgjørende
- Tidlig innsats hentet fra en annen pedagogisk fagtradisjon
- Tidlig innsats som styrende for utdanningspolitikken → Målforskyvning

Tradisjonell forståelse av utdanning som kulturbærer og formidler av kunnskap og verdier som grunnlag for samfunnsintegrasjon, står i fare for å havne i bakgrunnen når spesifikk ferdighetsutvikling anses som det overordnede og avgjørende for den enkeltes fremtidige livsmestring.

Heckman-kurven – et feilslått premiss ...

EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IS A **SMART INVESTMENT**

The earlier the investment, the greater the return

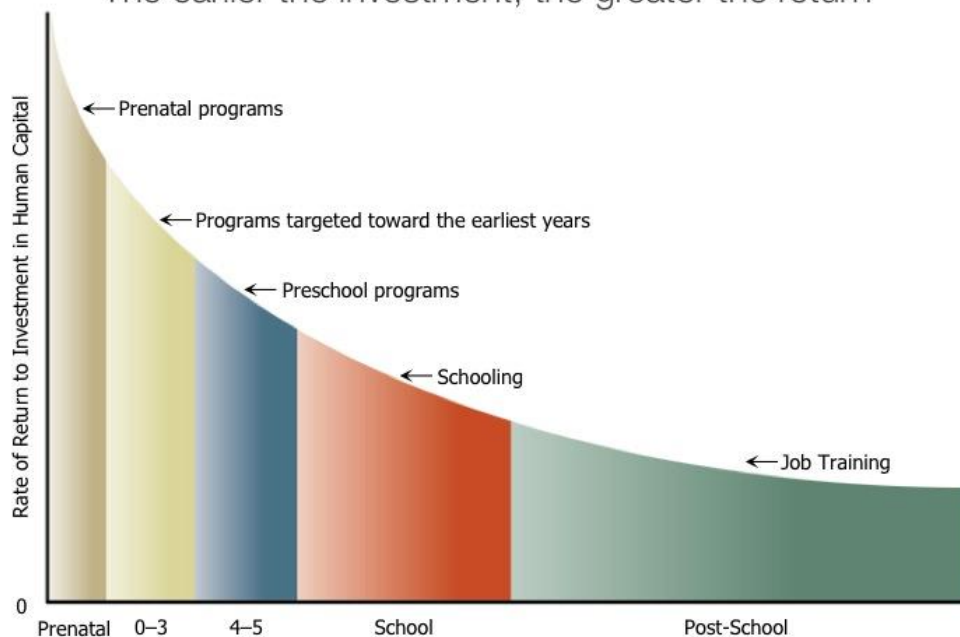

Source: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

Heckman-kurven – et feilslått premiss ...

EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IS A SMART INVESTMENT

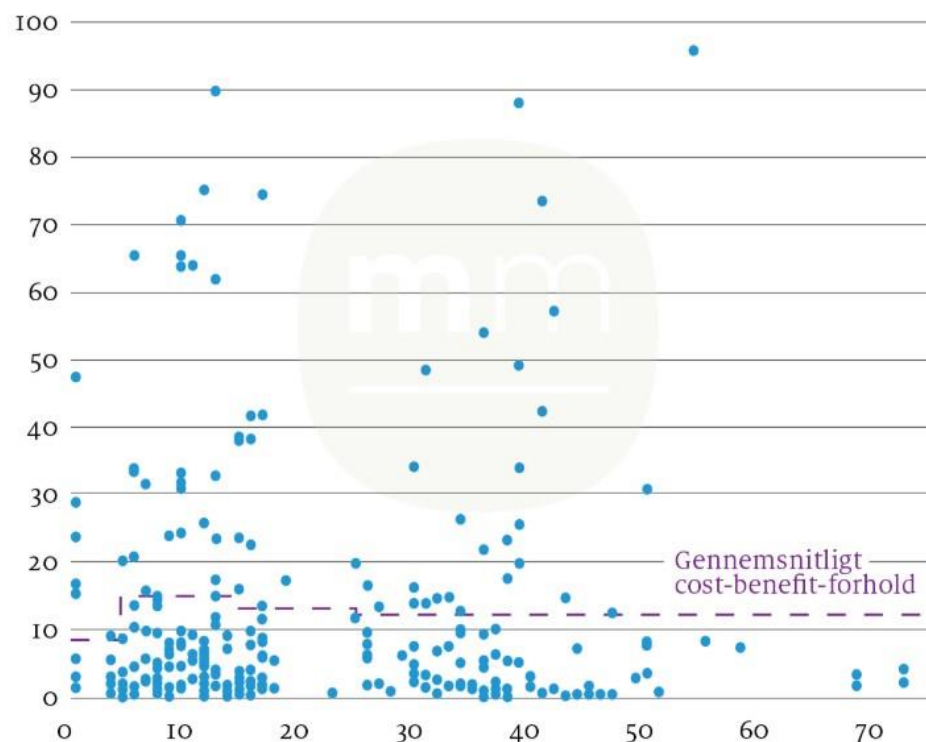
The earlier the investment, the greater the return

Source: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

En næsten flad kurve

Indsatser fra den såkaldte WSIPP-database fordelt på aldersgrupper(x-akse) og det samfundsmæssige cost-benefit-forhold(y-akse)

FIGUR 2 — Data fra WSIPP-databasen viser ikke den markante tendens med større afkast på tidlige indsatser, som Heckman-kurven antyder. For de yngste er tendensen det modsatte af Heckman-kurven.

KILDE — Rea & Burton, 2017: "Is the Heckman-curve consistent with the empirical evidence on program returns by age?"

Hvor tidlig er tidlig nok?

Tidlig innsats

Du trenger ikke «vente og se» - konkrete verktøy for språk og kommunikasjon

bravo[®]

📄 5 tips til deg som vil leke Bravo med babyen din

Vi rigger en hjerne for livet

Siden 2009 har Intempo AS arbeidet for konkrete tiltak for de aller yngste – framfor kartlegging, for å rigge hjernen for livet. I 2016 og 2017 opplever vi den største etterspørselen noensinne etter verktøy for ekstra tidlig innsats og aldri har så mange nye kommuner tatt i bruk Bravo-leken for alle barn!

Vi vet nå at vi kan rigge en hjerne for livet! Innsatsen som gjøres de første 1000 dagene er avgjørende for barnas framtid – og «alle» er enig om det; hjerneforskere, samfunnsøkonomer, politikere og vi som arbeider med de yngste.

– Vi som arbeider med de minste barna er ikke overrasket over at tidlig stimulering gir resultater, men at den samfunnsmessige verdien anslås så høy er helt utrolig! Med mulighet for 1200 % avkastning på hver investerte krone, må dette være årets beste investering for kommunene.

Hvor tidlig er tidlig nok?

© MARK ANDERSON, WWW.ANDERTOONS.COM

"Could you at least lay off the flash cards until we can see a head?!"

Hvor tidlig er tidlig nok?

Babypod™
MUSIC IS LIFE

2017 Winner Ig Nobel
for Obstetrics

RECOMMENDED BY
GYNAECOLOGIST

FDA
APPROVED

**Babypod, the only device that has demonstrated
to stimulate vocalization of babies before birth with music**

[BUY BABYPOD](#)

Hvor tidlig er tidlig nok?

WHY BABIES REACT THIS WAY?

Music activates language and communication stimulation centres, inducing a response of vocal movements. Babies learn to talk sticking out their tongues.

With Babypod, babies begin to vocalize from the womb.

**10-20 minuts.
Recommended use**

INNOVATIONS THIS STUDY OFFER

A fetus can hear starting at week 16 of the pregnancy

On hearing music, the fetus responds with movements similar to vocalisation

Allows the pregnant mother to ensure fetal well-being

We can transmit sound effectively to our babies in the womb

Hvor tidlig er tidlig nok?

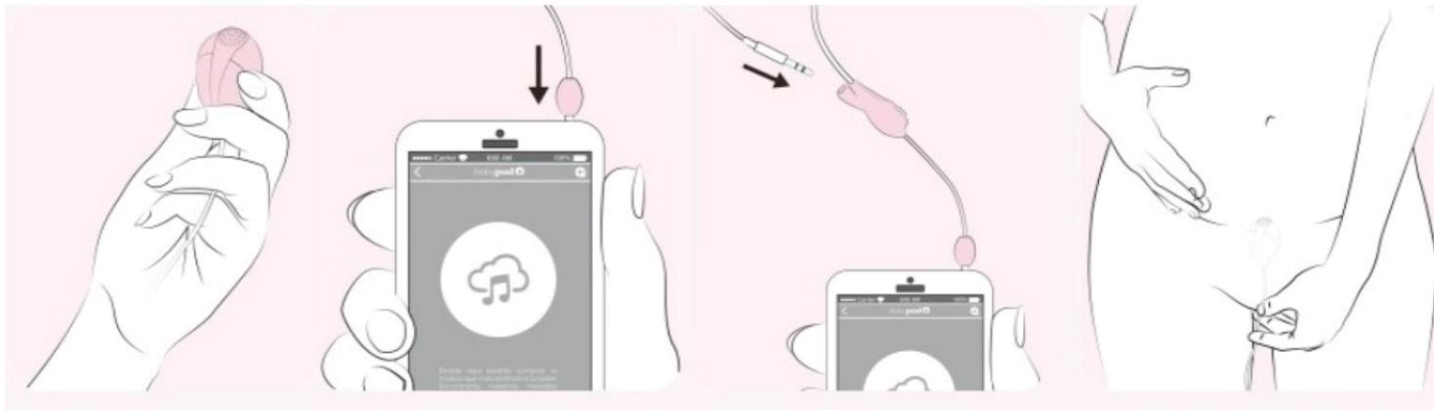
Babypod, mothers and babies united by music before birth.

The first shared experience between them.

How to use Babypod?

It's very easy. To start, get into a comfortable position.

1. Gently insert the free end of Babypod until it is inside the vagina.
2. Connect the jack plug to your Smartphone.
3. If you want to share the music your baby is listening to, there is another audio input on the top of the connector for your headphones.
4. To remove your Babypod, just pull gently on the connection cord.

What is Babypod?

Babypod is a small **intravaginal** device.

Babypod Revolution

The difference between music via the vagina and via the abdomen. The only way the music can really reach the baby is vaginally.

Hvor tidlig er tidlig nok?

Music as a stimulus for unborn babies

Music stimulates major brain structures in human beings, it improves their **neurological development**. Therefore, paediatricians recommend that children grow up in environments with many **stimuli**, including music; **What if you could start now?** Thanks to Babypod children can begin to enjoy the pleasure of music before birth.

Moreover, music stimulates **communication** and **language**, the form of expression and the coordination of movements. All this is necessary to live in **society**.

Thanks to Babypod children begin to vocalize in the womb.

	TITLE AND AUTHOR	MOUTH/TONGUE MOVEMENT	TONGUE PROTRUSIO
Mozart	Serenade K525, Mozart	91%	73%
Christmas song	Campana sobre campana	91%	30%
Queen	Bohemia Rhapsody, Queen	90%	40%
Miguel Poveda	Embrujao por tu querer, Mozart	90%	20%
Flauta Bach	Solo BWV1030, Bach	87%	47%
Village people	Y.M.C.A	90%	10%

Er tidlig innsats og angsten for «vente og se», begynnelsen på slutten for naturlig utvikling?

Geoff Graham

@geoffreydgraham

If children started school at six months old and their teachers gave them walking lessons, within a single generation people would come to believe that humans couldn't learn to walk without going to school.

3:16 PM · 12 Feb 18

2,530 Retweets 7,187 Likes

